

Reactienota

Binnengekomen reacties op Ambitiedocument Westerveld – concept 2, november 2020

11 februari 2021

Hoe het begon

In mei 2019 begonnen we met de Omgevingsvisie Westerveld. We begonnen met de campagne Westerveld Natuurlijk. Met de informatie die we van inwoners en bezoekers kregen zijn we aan de slag gegaan: tijdens vier dorpenavonden zochten we naar ‘het beste idee voor Westerveld’. Met onze partners spraken we door over de trends en ontwikkelingen waarmee we te maken krijgen. De opbrengst van al deze opgehaalde informatie, vormt de basis voor het vervolg. Hieronder is in het kort de opbrengst weergegeven.

WESTERVELDSE TROTS

1. Saamhorigheid, dorpsgevoel
2. Natuur, ruimte en rust
3. Voorzieningen en verenigingen
4. Authentiek karakter
5. Toeristisch aantrekkelijk

U BENT ONDER ANDERE TROTS OP:
Brinken en dorpspleinen / Nationale parken /
Bosrijke omgeving / Mooie zwembaden /
Wandel- en fietsroutes / Prettige woonomgeving
(mooi wonen) / Diversiteit aan cultuur, landschap
en historie

DIT KAN VOLGENS U BETER

1. Aandacht voor de openbare ruimte
2. Aandacht voor de woningen
3. Aandacht voor de veiligheid in de omgeving
4. Aandacht voor de jongeren
5. Aandacht voor het milieu en de gezondheid

WAT KAN VOLGENS U ONDER ANDERE BETER:
Bermen en bomen onderhoud / Insectenhotels en
biodiversiteit / Stoepten meer toegankelijk / Wegen en
fietspaden onderhouden / Betaalbare woningen /
Sociale- en huurwoningen / Speelvoorzieningen /
Geen gaswinning / Gewasbeschermingsmiddelen /
Mobiel bereik / Meer voorzieningen in de
kleine kernen

Opbrengst campagne deel 1: ‘dit hebben we bij u opgehaald’

ECONOMIE

- **Mandelig Westerveld**, het delen van spullen en goederen vanuit de circulaire gedachte
- **Meer jongeren woonachtig en werkzaam in Westerveld**, bijvoorbeeld door het oprichten van een groene universiteit, tiny houses mogelijk te maken, huisvesting bieden als ze iets betekenen voor ouderen
- **Meer jeugd in Westerveld**, bijvoorbeeld door betaalbare woningen, voldoende werkgelegenheid, schoolfaciliteiten, verbeteren van bereikbaarheid
- **De mobiliteit en bereikbaarheid in Westerveld verbeteren** Shuttle project, vervoer en dienstverlening op elkaar afstemmen
- **Westerveld wordt de vakantieplek voor gezinnen met kinderen tussen 12-18 jaar**, bijvoorbeeld door digitale bereikbaarheid te verbeteren
- **Kleinschalig en biologisch boeren**, door lokale producten lokaal te verkopen, door biologische en lokale winkels of het opzetten van een proeftuin

SOCIAAL

- **Samenlevingsmaatschappij**, onder andere door aandacht voor vrijwilligers en mantelzorgers
- **Behoud dorpshuizen**, zowel voor informatievoorziening als ontmoeting
- **Levensloopbestendige gemeente**, bijvoorbeeld door een knarrenhof, door kangoeroewoningen en gelijkvloerse woningen en door een wooncombinatie van starters en ouderen
- **Een gezonde omgeving die jonge gezinnen aantrekt**, door aandacht te hebben voor sport en een gezonde leefomgeving
- **Westerveld als beweegtuin van Noord-Nederland**, door sportevenementen door het hele jaar te organiseren; wandel-, fiets- en MTB-routes te koppelen en verenigingen te verbinden
- **Aantrekkelijke woonomgeving voor jong en oud**, door goed openbaar vervoer, veilige en toegankelijke wegen en goede voorzieningen

DUURZAAM

- **Westerveld heeft hét voedselbos van Nederland**, als gezamenlijke moestuin waarin jong en oud samen werken aan onderhoud, kennis en recepten; een lokale winkel voor uitruil van producten of als voedselbank
- **Een zelfvoorzienende en vitale gemeente op het gebied van landbouw en voedselvoorziening**, hiervoor is kennisontwikkeling en experimenteerruimte nodig
- **Energieneutraal Westerveld**, op elk dak zonnepanelen, keten van kleine windmolens en energie opslaan
- **Groenste gemeente van Noord-Nederland**, bijvoorbeeld door ecologisch maaibeheer, pilot voor minder gewasbeschermingsmiddelen, beschermen van essen en operatie steenbreek
- **Balans tussen natuur, boer en burger**, minder maaien, wilde tuinen, 'oude middeltjes' voor onkruidbestrijding

Opbrengst campagne deel 2: 'uw idee met uw voorbeelden'

Als gemeenteraad zijn we een aantal avonden in gesprek gegaan om te bekijken hoe we onze Omgevingsvisie straks vorm gaan geven. We dachten na over onze rol onder de Omgevingswet en kregen videoboodschappen van externe experts over een aantal onderwerpen.

Ambitiedocument als tussenstap

Op basis van alle informatie en de gevoerde gesprekken, is een aantal ambities en speerpunten geformuleerd. Die zijn terug te vinden in het Ambitiedocument. Het Ambitiedocument is een tussenstap op weg naar de Omgevingsvisie.

Reacties op ambities en speerpunten

Het tweede concept van het Ambitiedocument is op 14 januari 2021 op de website van de gemeente geplaatst. Van het Ambitiedocument is in het huis-aan-huis weekblad Westervelder een publieksvriendelijke versie gepubliceerd, inclusief uitnodiging voor alle inwoners om te reageren.

Met deze inspraakronde wilden we niet de campagne opnieuw doen, maar controleren of inwoners de ambities en speerpunten herkennen uit de campagne of dat we nog iets gemist hebben wat tijdens de campagne en dorpenavonden wel is besproken. Centraal stonden de vragen: Vindt u terug wat u in de campagne hebt aangegeven? Herkent u de dingen die u belangrijk vindt?

De reacties zijn ofwel schriftelijk binnengekomen (58 stuks), ofwel mondeling of op het prikbord tijdens de digitale inloopmiddag en –avond op 26 januari 2021 (circa 25 stuks).

De reacties die op het Ambitiedocument zijn binnengekomen worden niet verwerkt in een nieuwe versie van het Ambitiedocument maar zijn opgenomen in deze reactienota en worden meegenomen in het vervolg richting de Omgevingsvisie.

Zaken die inwoners hebben gemist / niet herkenden / eerder genoemd zijn tijdens de campagne

Hieronder volgt een korte weergave van de reacties op de vragen: Vindt u terug wat u in de campagne hebt aangegeven? Herkent u de dingen die u belangrijk vindt? Of zaken die eerder zijn genoemd in de campagne maar niet terugkomen in het Ambitiedocument.

- Kleinschalig en biologisch boeren, meerdere keren benoemd tijdens de campagne, door lokale producten lokaal te verkopen en hier bekendheid aan te geven en door biologisch boeren te bevorderen, door het opzetten van een proeftuin;
- Aandacht voor cultuur, tijdens de campagne is diversiteit aan cultuur, landschap en historie vaak genoemd als waarde van de gemeente;
- Aandacht voor jongeren, tijdens de campagne is dit benoemd in het kader van woningen voor jongeren én hoogwaardige banen / voldoende werkgelegenheid voor jongeren, beide kwam ook terug in reacties op het Ambitiedocument;
- Voedselbos, tijdens de campagne kwam het idee naar voren hét voedselbos van Nederland te ontwikkelen met een lokale winkel, werd door een indiener van een reactie gemist;
- Behoud dorpshuizen, zowel voor informatievoorziening als ontmoeten, als reactie op Ambitiedocument werd dit thema ook genoemd, met name voor kleine kernen zonder voorzieningen waar een dorpshuis niet rendabel is, de vraag werd gesteld: wat is de gemeentelijke visie hierop?;
- Aandacht voor milieu en gezondheid, uit de campagne kwam dit naar voren als aandachtspunt, met als idee onder andere een pilot voor het toepassen van minder gewasbeschermingsmiddelen;
- In de reacties op het Ambitiedocument wordt de vraag gesteld wat de ambitie is op het gebied van duurzaamheid, ambitie tijdens campagne door inwoners aangedragen was groot: energieneutraal Westerveld door op elk dak zonnepanelen, keten van kleine windmolens en energie opslaan;
- Verbeteren van fiets- en wandelpaden, ook als het gaat om onderhoud, dit werd tijdens de campagne ook genoemd als belangrijke waarde voor toerisme.

Weergave alle reacties

Tot slot zijn hieronder alle reacties per ambitie – samengevat en gebundeld – weergegeven. Sommige reacties kunnen tegenstrijdig zijn, dat komt doordat deze reacties dan van verschillende indieners zijn. In het overzicht hieronder zijn ook de suggesties opgenomen die inwoners nog mee willen geven richting de Omgevingsvisie.

Algemene reacties

• Er wordt gevraagd om een duidelijke visie op waar de gemeente in 2030 wil staan en welke plannen en acties de inwoners en ondernemers samen met de gemeente gaan ondernemen om daar te komen
• Het Ambitiedocument beschrijft geen concrete doelen. De ambities mogen steviger (<i>meerdere keren binnengekomen</i>)
• De vraag wordt gesteld waarom het ene thema concreet wordt belicht en uitgesproken (zoals gaswinning en 5G) terwijl andere thema's meer op hoofdlijnen blijven. Zonder achtergrondinformatie is de keuze om het ene thema verder uit te werken dan de andere niet eenvoudig navolgbaar, zo wordt opgemerkt.
• Algemene ambitie om toe te voegen: maak van de gemeente een groot, beschermd natuurgebied met bewoning

Ambitie 1 Bereikbaar en veilig

Reactie speerpunt 1 bereikbaarheid
• De gemeentelijke organisatie is vrij onzichtbaar via digitale kanalen (social media etc.)
Reactie speerpunt 2 duurzame mobiliteit
• Indiener vraagt aandacht voor goede bereikbaarheid in kleinere dorpen, zoals andere vormen van openbaar vervoer, voor jongere generatie (jonger dan 18 jaar) is leen-/deelauto geen oplossing
• Voor elektrische laadpalen wordt door indiener een rol voor lokale ondernemers gezien
• Per dorpskern elektrische deelauto's plaatsen
• Meer bushaltes zodat ouderen minder ver moeten lopen
Reactie speerpunt 3 verkeersveiligheid
• Aandachtspunten in relatie tot verkeersveiligheid zijn intensief zwaar landbouwverkeer en hoge snelheden (<i>meerdere keren ingediend</i>) <i>Suggestie:</i> Voorkom overmatige verkeersbewegingen door agrarische bedrijven die in slecht bereikbare uithoeken van de gemeente liggen en die toch uitbreiden
• Fietsroute van Meppel naar Havelte is onverantwoord donker
• Geef fietsmobiliteit een belangrijke plek, fietsen mogelijk maken op aparte fietspaden ipv langs de autorijbaan
• Haal drempels en wegversmallingen weg uit Westerveld (ivm versnellen / afremmen, verbruikt meer brandstof), pas trajectcontroles toe

Reactie speerpunt 4 - gaswinning
- De gemeente moet, net als de Rendo, de digitale stad (glasvezel voorzieningen, red.) ruimhartig faciliteren. - Indiener maakt zich zorgen over gaswinning (<i>meerdere keren binnengekomen</i>) <i>Suggestie:</i> Gemeente moet opkomen voor burgers die kritische vragen stellen over gaswinningen die ondersteunen in hun vragen aan het Ministerie van Economische Zaken
Overige reacties
Sociale veiligheid in Darp is een punt van aandacht

Ambitie 2 Bedrijvig en gastvrij

Reactie speerpunt 1 – optimaal ondernemersklimaat
- Koester de lokale ondernemers en zorg voor ruimte om te groeien voor lokale ondernemers - Meer bekendheid over lokaal te kopen biologische producten - Biologisch boeren bevorderen - Toepassing gewasbeschermingsmiddelen naast natuur is gemiste kans voor toerisme en leidt tot imagoschade voor gemeente (link met ambitie 4) - Inzet op optimaal ondernemersklimaat is niet een optimaal klantklimaat, indiener mist bij deze ambitie de term duurzaamheid
Reactie speerpunt 2 – flexibele regels
- Aandachtspunt: niet overvallen worden door grootte van ondernemers, flexibiliteit is niet altijd mogelijk - Belangrijk is een visie met vrijheid voor ondernemers, maar niet alles kan
Reactie speerpunt 5 – evenementen
Te weinig aandacht voor cultuur, noem met name de activiteiten en voorstellingen van het Shakespeare openluchttheater
Overige reacties
- Hoogwaardige banen toevoegen, ook toekomstgerichte. Om jongeren hier te houden en nieuwe inwoners te ontvangen. Lokale arbeidsplaatsen in plaats van met buitenlandse krachten door minder seizoenswerk. - Bij ontwikkeling van nieuwe bedrijven actief stimuleren van robuuste, groene, landschappelijke invulling (mogelijk gecombineerd met recreatieve activiteiten zoals dorpsommetjes en provinciale bos ambities) - Ontwikkel of stimuleer hergebruik van eerder gebruikte bedrijventerreinen - Indiener mist de proeftuin waarover is gesproken tijdens de inloopavonden (biologisch boeren, lokaal kopen, coöperatie) - Bezitters van recreatiewoningen betalen dezelfde belasting als inwoners, en daar bovenop forensenbelasting. Indiener vraagt om de verhoging van de forensenbelasting te verlagen (in 2020 met 39% verhoogd)

Ambitie 3 Leefbaar en inclusief

Reactie speerpunt 1 – vrijkomende erven en gebouwen inzetten voor woonfunctie buitengebied
- Graag aandacht voor de trend om leegstaande boerderijen en bijbehorend land om te vormen tot voedselbos en bewoning op duurzame wijze - Denk ook aan ‘tiny’ huisjes op de plek van een voormalig landbouwbedrijf
Reactie speerpunt 2 – iedereen doet mee
- Het is moeilijk om als slechtziende de stukken van de gemeente te lezen - Meer woningen bouwen voor jongeren (<i>meerdere keren binnengekomen</i>) <i>Suggestie:</i> rood voor rood beleid, vrijkomende agrarische bebouwing - Woonfunctie voor senioren uitbreiden - Indiener zou het toejuichen als op meerdere plaatsen in de gemeente volgens het principe van Knarrenhof gebouwd gaat worden - Actieve bestrijding van armoede - Vraag: wat is al aanwezig in Westerveld aan sociale voorzieningen, met name voor inwoners met psychiatrisch verleden die zelfstandig kunnen wonen? Tip: ‘Weer thuis in de wijk’ van Platform 31 - Suggestie: telefoonnummer voor mensen die meer ondersteuning nodig hebben
Reactie speerpunt 3 - voorzieningen
- Nadenken in visie hoe gehuchten zonder voorzieningen (zoals Wateren, Zorgvlied en Oude Willem) toch volwaardig mee kunnen laten draaien, dorps huis of dorps kroeg is niet realistisch - Alternatief: subsidie, budget voor gebruikmaken van aanwezige horeca of kerk - Meer aandacht voor cultuur, voorzieningen is een vage term, bibliotheken specifiek benoemen “In de tweede plaats zijn wij van mening dat de bestaande bedrijven uit die kern geen concurrentie mogen ondervinden van de toegevoegde commerciële functie. (pag 20)” - Dit lijkt mij geen goed standpunt en strijdig met ander genoemde punten op het gebied van stimuleren en faciliteren van initiatieven op het gebied van wonen, werken, bedrijvigheid. Nieuwe initiatieven voor maatschappelijke voorzieningen zijn nodig om dorpen leefbaar te houden. Het commercieel belang van een bestaand bedrijf mag daarom niet prevaleren boven het belang van een nieuwe ondernemer.

Ambitie 4 Gezond en groen

Reactie speerpunt 3 - gewasbeschermingsmiddelen
Indiener verwacht meer ambitie op dit punt, ga op zoek naar eigen beleidsruimte (verwijzing naar inleiding van Ambitiedocument waar staat dat gemeente eigen beleid volgt en ruimte opzoekt) (<i>deze reactie is meerdere keren binnengekomen</i>) Dit onderwerp is volgens indieners belangrijk vanwege volksgezondheid (link met speerpunt 1), biodiversiteit (link met speerpunt 5), landschap en behoud essen (link met ambitie 5), schade voor toerisme en imago (link met ambitie 2) Suggesties: Ambitie opnemen: Westerveld als eerste echt gezonde, duurzame en biologische gemeente van het land, met 100% subsidie voor agrariërs bij omschakeling naar 100% duurzaam en biologisch

• Ambitie opnemen: streven naar vermindering gebruik GBM, verwerken van onderzoeken in gemeentelijke regels, voorkomen van gebruik van gronden voor lelies • Streven naar teelt die voor inwoners belangrijk is • Sturen op gewassen • Gemeente moet boeren helpen om op natuurlijke wijze gezonde producten te telen, bijvoorbeeld door: ○ Pilot met biologische teelten ○ Circulaire en duurzame landbouw ondersteunen, bedrijven stimuleren ○ Alleen nog ruimte bieden voor nieuwe agrarische bedrijven als deze biologisch zijn en bestaande bedrijven stimuleren om over te stappen op biologisch ○ Stimuleer biologische kennis delen ○ Start proefprojecten voor het terugdringen van bestrijdingsmiddelen in samenwerking met Wageningen ○ Subsidies (op provinciaal niveau) ○ Eén of meer pilotbedrijven aanwijzen waar agrarische ondernemers inspiratie kunnen opdoen ○ Bedrijven faciliteren die willen werken aan een meer gevarieerd landschap en betere bodem0 en luchtkwaliteit • Idee: app voor waarschuwing als gespoten gaat worden met gewasbeschermingsmiddelen • Handhaaf spuitvrije zone (in convenant nu 25 meter, zou 250 meter moeten zijn) • Pas voorzorgsbeginsel toe • Geen nieuw land meer in gebruik nemen waar bestrijdingsmiddelen worden gebruikt • Gronden die in aanmerking komen voor teelt met toepassing van gewasbeschermingsmiddelen zo opnemen in bestemmingsplan, rekening houdend met lokale belangen zoals situering ten opzichte van bewoning en biologische teelt • Stimuleer aanleggen van houtwallen
In de bijlagen mist de kaart van de depositie van gewasbeschermingsmiddelen in de leefomgeving. Dit onderwerp is meerdere keren aangekaart door de stichting Meten=Weten en door verschillende politieke partijen in de raad
Reactie speerpunt 4 – actieve en gezonde levensstijl
• Verbetering van padennet, niet in natuurgebieden (gaat ten koste van beleving en biodiversiteit) maar in boerenland (ontlasting van natuurgebieden en diversificatie van beleving)
Reactie speerpunt 5 – natuurwaarden en biodiversiteit openbare ruimte
• Verlichting kan iets toevoegen aan biodiversiteit (meer mogelijk met kleur), nu te fel en ten koste van verkeersveiligheid
• Biodiversiteit is kracht van gemeente, moet prioriteit hebben, niet alleen behouden maar ook herstel van wat verloren is gegaan, stel doelen en werk daar programmatisch naar toe
• Biodiversiteit stimuleren door middel van werken aan behoud van oude fruitbomen en ander levend cultuurgood en de vermeerdering daarvan door middel van nieuwe aanplant in openbare ruimtes
• Waar zijn de pilots voor wilde tuinen en biologische onkruidbestrijding en boeren? Pluim voor onze gemeente voor het ecologisch bermbeheer
• Meer passend groen in de wijken, kijkend naar bodemtype, omgeving en duurzaamheid, rekening houdend met klimaatverandering, betrek inwoners

Overige reacties
Aandacht voor hoe gemeente- en dorpsoverstijgende situaties worden aangepakt, bijvoorbeeld gaswinning, veiligheid en leefbaarheid, bijvoorbeeld door platform op te zetten, in eerste instantie dorpsverenigingen in platform bijvoorbeeld

Ambitie 5 Herkenbaar en toekomstgericht

Reactie speerpunt 1 – behoud en ontwikkeling natuur
- Het gaat om de gebieden tussen de nationale parken, deze beter met elkaar verbinden - Aandacht voor balans tussen natuur en beleving / toegankelijkheid van natuur - Wat betreft duisternis graag nog actievare rol om lichtvervuiling tegen te gaan - Meer inzet voor natuur (geen kap van gezonde, grote bomen)
Reactie speerpunt 2 – beleefbaarheid erfgoed
- Bij UNESCO-ontwikkeling bewoners meenemen, het blijft een gebied waar gewoond en geleefd wordt - Noem met name De Koloniën van Weldadigheid (binnenkort Unesco Werelderfgoed) en het museum De Proefkolonie, en geef ook aandacht aan de andere musea - Koloniën heeft ook veel ruimtelijke aspecten: onderhoud, toegankelijkheid van gebied, naar inwoners uitdragen hoe bijzonder het is wat we hebben - Aandacht voor dilemma toerisme – landschap: hoe richten we landschap in voor veel toeristen? - Duurzaam toerisme
Reactie speerpunt 3 – duurzame energie
- Wat is de ambitie op het gebied van duurzaamheid? Ambities te algemeen geformuleerd (<i>meerdere keren binnengekomen</i>) - Aandacht voor duurzaam gas als initiatief voor duurzame energie, bestaande gasinfrastructuur kan hiervoor gebruikt worden - Duurzame energie is nodig dus moet in het landschap terugkomen, passende vorm in Westerveld zou kunnen zijn dat dit kleinschalig wordt toegepast, bijvoorbeeld per dorp, waar het dorp profijt van kan hebben - Geen grootschalige opwek van duurzame energie, ten aanzien van zonneparken is maatwerk nodig - Duurzame ambities van de gemeente zijn in strijd met het doel toerisme - Als gemeente voorop lopen in duurzaamheid door: verminderen plastic verpakkingen (of andere toepassingen van plastics), promotie of ontwikkeling van oude, eerlijke ambachten en meer winkels met streekproducten - Stimuleer aanleg zonnepanelen op daken, verbied aanleg zonneweiden - Verduurzaming is breder dan energietransitie, was is de visie op voedselveiligheid, dierenwelzijn, biodiversiteit, omgevingskwaliteit.